

Správa z mobility v Bulharsku

V dňoch 19.4.-22.4.2012 som sa zúčastnila stretnutia v rámci projektu Grundtvig „**Materské centrá vyvíjajú podporné štruktúry pre aktívne zapojenie dobrovoľníkov**“ v Bulharsku . Mobility v Bulharsku sa zúčastnilo spolu 10 zahraničných účastníčok, žien z materských centier z Poľska, Česka, Maďarska a Slovenska.

V meste Stara Zagora sme navštívili Nadáciu Integra , ktorá sa nachádza priamo v rómskom „gete“. Zástupcovia nadácie nám predstavili jej vznik, činnosť a aktivity. V prezentácii pokračovali zástupkyne miestneho intergeneračného domu s názvom „Intergeneračný chaos“, zástupkyne MC v meste Razgrad a zástupca neziskovej organizácie Svet bez hraníc. Stretnutia sa zúčastnili aj miestne médiá – TV a žurnalistka. Najvýpovednejším zážitkom bola návšteva geta, kde žije 32 tisíc Rómov a MC, ktoré sa v ňom nachádza. MC je malý domček s dvoma izbami. Na naše prekvapenie, ulice boli plné radostných, priateľských detí, ktoré veľmi ochotne „pózovali“ pred našimi fotoaparátmi. V MC nám dobrovoľníčky vysvetlili, ako sa snažia osloviť najskôr rodičov, ktorí pri prvej návšteve prídu do MC s dieťaťom za účelom „kontroly“ , do akého prostredia idú pustiť svoje dieťa. MC navštevujú hlavne deti predškolského veku. Úspechom pre miestnych dobrovoľníkov je, ak dieťa začne navštevovať riadnu materskú školu alebo, ak sa rodič zamestná a začína preberať zodpovednosť za svoju rodinu.

V Bulharsku je len 5 MC a všetky pracujú s rómskymi deťmi, prípadne rodičmi a snažia sa pomôcť aspoň zopár rómskym deťom zmeniť život, či skôr ukázať im spôsob, ako môžu zlepšiť ich život.

Druhým miestom, ktoré sme mali možnosť navštíviť bolo **Sandanski**. V Materskom centre „**Dobrá matka – dobré dieťa**“ sme sa stretli s deťmi, ktoré centrum navštevujú a s dobrovoľníkmi tohto MC – rómskymi, aj nerómskymi ženami. Opäť sme sa mali možnosť oboznámiť, ako celý projekt MC vznikol, aké aktivity robia dobrovoľníčky z MC v miestnej komunite Rómov. Veľmi sme ocenili, že medzi dobrovoľníkmi MC sme mali možnosť diskutovať a hovoriť so ženami Rómkami, ktoré vyšli z rovnakého prostredia, aké sme mali možnosť navštíviť a vidieť v realite, nielen na TV obrazovke. Navštívili sme domácnosť rómskej ženy, ktorá sa vzoprela prostrediu, rodine a vyštudovala, stala sa zdravotnou sestrou a krásne vychováva 2 vnukov, ktorí hrajú obidvaja na fúkacej harmonike, aj trúbke a zúčastňujú sa rôznych súťaží. Druhá dobrovoľníčka z MC sa vyučila za krajčírku a šije na zákazky pre firmy. Tieto dve ženy úplne zmenili svoj život a sú príkladom pre samotných Rómov, že je to možné vyjsť z geta a zaradiť sa plnohodnotne do spoločnosti.

Návšteva rómskeho geta v meste Sandanski bola smutná a nie taká radostná, ako v Starej Zagore. Skôr, ako sme sa vydali navštíviť našich nových priateľov v ich domácnosti – deti z MC, domáci nám vysvetlili, že rómska komunita ich veľmi neprijíma , lebo im nedávajú peniaze. Vysvetlili nám, že naša spoločná návšteva v gete spôsobí, že miestni Rómovia si myslia, že sme ľudia zo zahraničia, od ktorých ženy z MC získavajú financie a ich „použijú“ len na to, aby získali peniaze. Nie je v možnostiach dobrovoľníkov, vysvetliť Rómom realitu. V snahe nevyrobiť miestnym úžasným MC dobrovoľníckam problém, sme ani nechceli navštíviť geto, ale deťom sme to v MC sľúbili, preto sme pri návšteve miestneho „sídlička“ nikto nefotili. Bolo práve po búrke a preto sme mali možnosť zakúsiť na vlastnej „koži“ realitu prostredia, v ktorom žijú miestne deti.

Vďaka ceste do Bulharska a návšteve žien z MC, sme mohli získať nový pohľad na rómsku problematiku, viac pochopiť, prečo je také ťažké dosiahnuť nejaké zmeny a hlavne sme mali možnosť nazrieť na problém aj z druhej strany – z pohľadu Rómov. Úprimne obdivujeme prácu, ktorú vykonávajú ženy z MC v miestnej komunite a ich príklad sa môže stať možno inšpiráciou pre niektoré naše MC na Slovensku. Osobne mi táto skúsenosť narušila môj trošku odmietavý postoj k možnosti práce s nejakou skupinkou rómskych detí, či rodičov.

Katarína Žarnovičanová